

Arbitrage van biljart

Vrijspel
Bandstoten
Driebanden
Kader

Inhoudstafel

1. Houding en plichten
2. Rechten van de scheidsrechter
3. Positie van de scheidsrechter
4. FAQ's (veelgestelde vragen)
5. Overige vragen
6. Bijlagen

1. Houding en plichten

- Het optreden van de scheidsrechter is rustig, tuchtvol en het getuigt van bekwaamheid in het toepassen van het wedstrijdreglement.
- Hij waakt erover dat de spelers zich behoorlijk en loyaal gedragen zonder de tegenstrever te storen door gebaren of geluid.
- De scheidsrechter zal niet roken tijdens de partij en het drinken zoveel mogelijk beperken.
- Voor de partij maakt de scheidsrechter zich kenbaar aan de spelers. Hij wijst hen hun zitplaatsen aan, duidt het bovenacquit aan, gaat na of de biljart zuiver is en de juiste afbakeningslijnen aangebracht zijn.
- De scheidsrechter controleert nauwgezet de inspeeltijd van 5 minuten per speler. Daarna reinigt hij grondig de ballen en plaatst ze nauwkeurig voor het trekken naar de bovenband.
- De scheidsrechter nodigt de spelers uit om de afstoot te maken en telt af om gelijktijdig afstoten te garanderen.
- Nadat de winnaar van het trekken naar de band zijn keuze gemaakt heeft, deelt hij deze duidelijk mee aan de schrijver.

1. Houding en plichten

- Slechts wanneer het opschrijfbord volledig in orde is, en nadat hij de speler gevraagd heeft vanaf welk acquit deze wenst te stoten, plaatst de scheidsrechter de ballen voor de aanvangsstoot.
- De scheidsrechter telt rustig en voldoende luid opdat de tegenstander en het publiek het spel kunnen volgen.
- De scheidsrechter zal zich niet uitlaten over een goed of slecht gespeelde carambole.
- Het tellen van de gemaakte caramboles gebeurt als volgt: eerst het aantal punten (één, twee, drie,...) en daarna de positie van de ballen ([entree](#), [dedans](#), [à cheval](#)).
- Als de scheidsrechter bij vastliggende ballen de positie van dichtbij bekeken heeft, MOET hij steeds een aankondiging doen. De aankondiging is “vast aan ...” of “vrij van ...”.
- Bij het controleren van vastliggende ballen mag de scheidsrechter in geen geval de biljart aanraken. Op vraag van de speler zal de scheidsrechter, éénmalig, de positie van de vastliggende ballen opnieuw bekijken. Indien de speler zelf de situatie wenst te beoordelen, mag ook hij de biljart niet aanraken. Indien hij deze aanraakt, blijft het sowieso bij de eerste uitspraak van de scheidsrechter.

1. Houding en plichten

- De scheidsrechter laat zich nooit beïnvloeden door derden bij het nemen van een beslissing.
- De scheidsrechter mag terugkomen op een foutieve aankondiging. Hij gebruikt hiervoor de term “herstel”.
- Op verzoek van de speler wijst de scheidsrechter enkel de getekende bal aan met de aankondiging “Dit is de getekende bal”.
- De scheidsrechter maakt nooit aanduidingen waardoor de speler een bepaalde keuze kan maken.
- Op verzoek of naar eigen goeddunken reinigt de scheidsrechter tijdens de partij de ballen. Hij zal steeds eerst de ligging van de bal(len) nauwkeurig merken.
- Indien een bal van plaats verandert door toedoen van derden plaatst de scheidsrechter deze bal zo juist mogelijk terug in zijn oorspronkelijke positie.
- Bij een fout van de speler zegt de scheidsrechter “Fout, noteren, puntenaantal, naam ploeg/speler, puntenaantal”. Op verzoek van de speler deelt hij de begane fout mee.

1. Houding en plichten

- Bij het overgaan van de beurt doet de scheidsrechter volgende aankondiging
 - Ploegencompetitie: “Noteren, puntenaantal, naam ploeg, puntenaantal”
 - Individueel kampioenschap: “Noteren, puntenaantal, naam speler, puntenaantal”
- Wanneer de speler zijn eerste punt mist, kondigt de scheidsrechter de naam van de speler gevolgd door slechts één maal zero aan.
- Bij het overgaan van de beurt controleert de scheidsrechter de juistheid van het opschrijfbord.
- Na het overgaan van de beurt, doet de scheidsrechter eventueel de aankondiging “entree” op het ogenblik dat de speler zijn positie gekozen heeft, niet eerder, maar ook niet op het moment van de afstoot.
- De scheidsrechter kondigt de laatste vijf caramboles van een partij aan met “en nog vijf”, “en nog vier”, ... Bij de speelwijze driebanden worden slechts de laatste drie caramboles aangekondigd.
- Als een speler een voorwerp (vb. krijt) achterlaat op de biljart, zal de scheidsrechter dit wegnemen om de andere speler niet uit concentratie te brengen. Wanneer de andere speler terug aan de biljart komt, overhandigt hij het voorwerp.
- De scheidsrechter zal verhinderen dat er gebruik gemaakt wordt van de gsm tijdens de partij.

1. Houding en plichten

- Wanneer een speler een fout begaat en toch verder speelt, voor dat de scheidsrechter de tijd krijgt om de aankondiging te doen, en dusdanig niet kan verhinderen om verder te spelen, zal de scheidsrechter ingrijpen en de beurt over laten aan de tegenstrever. De scheidsrechter plaatst de ballen zo dicht mogelijk op de positie waar zij zich bevonden op het ogenblik van de fout, of naar gelang van eventuele particuliere regels van de verschillende spelsoorten.
- De tegenstrever mag tussenkomen mag de scheidsrechter erop attent maken als de tegenstrever met de verkeerde bal gespeeld heeft, zonder dat de scheidsrechter dit gemerkt had.
- Wanneer de partij gespeeld wordt met beperkte beurten, zal de scheidsrechter, de laatste beurt, voor dat de speler aan tafel komt, verwittigen met “naam van de speler – laatste beurt/dernière reprise”.
- Zeldzame aankondiging bij kader: **entrée de part et d'autre**, de aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. M.a.w. ze liggen entrée in twee verschillende kaders.

2. Rechten van de scheidsrechter

- Een scheidsrechter mag zich kortstondig of voor het resterende deel van de partij laten vervangen.
- De scheidsrechter mag, als hij het nodig acht, de partij gedurende maximum vijf minuten laten onderbreken.
- De scheidsrechter heeft de bevoegdheid om de partij te schorsen indien het normaal verloop van de partij in het gedrang komt.
- Indien de speler heeft afgestoten en zich voor de scheidsrechter wil plaatsen, heeft de scheidsrechter het recht om hem subtiel tegen te houden, zodat hij kan controleren of het punt geldig gemaakt wordt. Indien de speler bij herhaling het de scheidsrechter onmogelijk maakt om het punt te zien maken, mag de scheidsrechter het gemaakte punt aftellen, daar de speler controle onmogelijk maakte.

3. Positie van de scheidsrechter

- De scheidsrechter zal zich tijdens het leiden van een partij nooit achter de speler opstellen. Hij zal de speler ook nooit recht in de ogen kijken.
- Indien mogelijk, stelt de scheidsrechter zich op langs de kant van de keu als hij dichtbij de speler dient te staan, zodoende dat de speler het zicht van de scheidsrechter niet blokkeert.
- Bij een grote figuur (open spel) plaatst de scheidsrechter zich, indien mogelijk, bij bal 3 in de lijn van bal 2 naar bal 3.
- Bij kort spel volgt de scheidsrechter dit van nabij zonder de speler te hinderen.
- Als de speler aanlegt, zal de scheidsrechter niet meer bewegen, ook al is zijn positie niet ideaal. Nadat de speler heeft gestoten, kan hij zich nog rustig verplaatsen.
- Bij het zich verplaatsen en tellen, volgt de scheidsrechter het tempo van de speler.

4. FAQ's (veelgestelde vragen)

- **Wie mag melding maken als een speler met de verkeerde bal speelt?**
 - Enkel de tegenspeler mag de scheidsrechter op beleefde wijze hierop attent maken.
- **Wat moet de scheidsrechter doen als er een bal uit de biljart wordt gespeeld?**
 - Bij vrijspel, bandstoten en kader worden alle drie de ballen terug op hun aanvangspositie gelegd.
 - Bij driebanden wordt enkel de betrokken bal op zijn positie gelegd, zijnde de rode bal op de bovenacquit, de spelersbal op de benedenacquit, of de bal van de tegenstrever op de middenacquit.
- **Wat als een bal op de lijn van een hoek of kadervak ligt, is dit in of uit het vak?**
 - Een bal die op de lijn ligt is steeds een situatie in het nadeel van de speler. Op de lijn is in het vak of de hoek. Dit is bijgevolg entree of dedans (als het vorig punt reeds entree was). Was de vorige situatie reeds dedans, dan is hier sprake van “resté dedans”, waarbij de beurt overgaat naar de andere speler.

5. Overige vragen

- Heeft u een vraag betreffende arbitrage die in deze presentatie niet aan bod is gekomen, en die u niet terugvindt in de reglementen, dan kan u deze overmaken aan bart.pirotte@telenet.be. Uw vraag wordt dan besproken binnen een team van ervaren scheidsrechters waarna u het antwoord zo spoedig mogelijk wordt toegezonden. Uw vraag en antwoord zal nadien ook worden opgenomen in de FAQ's.

6.1 Bijlage: entrée - dedans

Bal 2 en bal 3 liggen in hetzelfde vak.

6.2 Bijlage: entrée - dedans

De witte bal ligt op de lijn. Bijgevolg ligt wit (nog steeds) in hetzelfde vak als rood.

6.3 Bijlage: à cheval

Wit en rood liggen in verschillende vakken, maar zeer dicht bij de lijn. Ter info voor spelers en publiek meldt de scheidsrechter de positie als à cheval.

6.4 Bijlage: à cheval

Close-up van de positie à cheval (bal 2 en bal 3)

